

**Uznesenia zo 105. zasadnutia SRK
konaného 9. marca 2022 kombinovane**

Uznesenie č. 1 - Situácia na Ukrajine a aktivity slovenských vysokých škôl

1. Slovenská rektorská konferencia („SRK“) odmieta vojenský útok Ruskej federácie na Ukrajinu a pripája sa k vyjadreniam prezídia SRK a slovenských univerzít o podpore nezávislosti a územnej celistvosti Ukrajiny a solidarite s jej obyvateľmi. Výzýva vedenia vysokých škôl, aby pokračovali v prijímaní konkrétnych krokov na pomoc študentom a akademikom v ohrození a ktoré by im umožnili pokračovať v štúdiu a práci na Slovensku. Žiada vládu SR a Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR („MŠVVaŠ SR“), aby urýchlene prijali konkrétne legislatívne opatrenia týkajúce sa prijímania na štúdium ako aj štúdiá zahraničných študentov, ktorí ušli pred vojnovým konfliktom na Slovensko a o finančnú podporu ich štúdiá, ako aj riešenie ich zdravotného a sociálneho zabezpečenia.
2. SRK sa pripája k mierovej výzve a odmieta násilie a hrubú silu ako prostriedky riešenia konfliktov. Zároveň akcentuje potrebu podpory kritického myslenia v slovenskej spoločnosti a úlohy vysokých škôl, ich zamestnancov a študentov, aby sa postavili proti šíreniu politickej propagandy, dezinformácií a alternatívnych faktov, ale aj extrémizmu.
3. SRK žiada koordinovaný a systémový postup pre podporu študentov a akademikov v ohrození, ktorý by bol minimálne byrokratický.

Uznesenie č. 2 - Novelizácia vysokoškolskej legislatívy – návrh predložený na schválenie do Národnej rady SR a pozmeňovacie návrhy

1. SRK zásadne nesúhlasí s mediálnymi vyjadreniami, ktoré účelovo prezentujú slovenské vysoké školy ako plošne nekvalitné, ich vedenia ako neschopné a žiada objektívnu verejnú diskusiu o vysokom školstve, vede, výskume a inováciách, ich podmienkach a financovaní podloženú dátami. Na Slovensku pôsobia kvalitní vysokoškolskí pedagógovia, kvalitné tímy, ktoré zabezpečujú kvalitné vysokoškolské vzdelanie nad rámec úrovne ich financovania. SRK vyjadruje vďaka vysokoškolským pedagógom, výskumníkom a zamestnancom za ich prácu v náročných podmienkach poznačených legislatívnou a finančnou nestabilitou. Ubezpečuje študentov, že spolu s vedeniami vysokých škôl bude hľadať riešenia na zabezpečenie riadneho chodu všetkých činností vysokých škôl a pre rozvoj a neustále zlepšovanie.
2. V rámci diskusie o návrhu novely vysokoškolského zákona, v znení schválenom na vláde SR 22. decembra 2022, sú členmi SRK prezentované rôzne názory. SRK považuje pluralitu názorov k prerokovaným témam za znak demokracie akademického prostredia. SRK odmieta polarizovať spoločnosť a žiada návrat k vecnej diskusii.
3. SRK zásadne nesúhlasí s pozmeňovacími návrhmi, ktoré by opätovne menili návrh zákona o vysokých školách nad rámec diskusie v medzirezortnom pripomienkovom konaní, ako je napríklad spätná účinnosť a skracovanie funkčných období akademických funkcionárov.
4. SRK zásadne nesúhlasí s návrhom na rozsiahlu nepriamu novelizáciu zákona č. 269/2018 Z. z. o zabezpečovaní kvality vysokoškolského vzdelávania a o zmene a doplnení zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov cez novelizáciu iným zákonom. Žiada oddeliť oba procesy a prerokovať návrh na zmeny v procesoch a štruktúrach Slovenskej akreditačnej agentúry pre vysoké školstvo („SAAVŠ“) osobitným legislatívnym konaním v súlade s princípom participatívneho vládnutia a s § 107 zákona o vysokých školách. Opatrenia, ktoré sa vysokých škôl významne dotýkajú, majú byť principiálne prerokované s orgánmi reprezentácie, čo sa v tomto prípade nestalo. SRK žiada ministra školstva, vedy, výskumu a športu SR o predkladanie systémových riešení v rezorte založených na faktoch a dátach. Nesúhlasí s ukončením činnosti súčasných orgánov agentúry a odporúča hľadať riešenia

v rámci existujúcej legislatívy, aby neboli ohrozené prebiehajúce akreditácie a prijímanie agentúry za člena ENQA a EQAR. Žiada ministra školstva, vedy, výskumu a športu SR o predloženie návrhu zmien v zákone č. 269/2018 Z. z. na prerokovanie orgánom reprezentácií vysokých škôl.

Uznesenie č. 3 - Rozpis dotácií pre vysoké školy

1. SRK vyjadruje nesúhlas s medziročným poklesom dotácie pre verejné vysoké školy o 27 mil. EUR. S deficitom z roku 2021 vo výške 18 mil. EUR a s odhadom zvýšených nákladov na energie to bude predstavovať celkový deficit vo výške minimálne 60 mil. EUR. Odmieťa ďalšie krátenie rozpočtu pre verejné vysoké školy navrhované v rokoch 2023 až 26 (27 mil. EUR v roku 2023). Upozorňuje na pokles výdavkov štátu na vysoké školy v absolútnych číslach, ktorý je už pre ne neúnosný. Preto je pripravená na opätovný pohotovostný štrajk.
2. SRK žiada vládu SR naopak dorovnať prepad rozpočtu vysokých škôl a navýšiť ho o náklady spojené s rastom cien energií a infláciou tovarov a služieb. Podporuje požiadavku zamestnancov vysokých škôl na výrazné navýšenie ich platového ohodnotenia. Žiada odstrániť technické nedostatky z Rozpisu dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám na rok 2022.
3. Žiada ministra školstva, vedy, výskumu a športu, aby predkladal metodiku rozpisu dotácií na verejné vysoké školy orgánom reprezentácií vysokých škôl v dostatočnom časovom predstihu.

Uznesenie č. 4 - Zavedenie systému periodického hodnotenia výskumnej, vývojovej alebo umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti a jeho dopady

1. SRK podporuje zavedenie systému hodnotenia výskumu s ohľadom na národné špecifiká pri zachovaní medzinárodných benchmarkov a s prihliadnutím na prvky otvorenej vedy v súlade s princípmi Sanfranciskej deklarácie (DORA) a Leidenského manifestu a s dôrazom na akademickú integritu. Hodnotenie výskumu postavené na peer review zahraničnými hodnotiteľmi a doplnené zodpovedným používaním kvantitatívnych ukazovateľov má potenciál pomôcť zviditeľneniu výskumu a umeleckej činnosti vo svete.
2. Žiada MŠVVaŠ SR prehodnotiť termíny a zosúladiť vykazovanie publikačnej činnosti s akreditáciou.
3. SRK podporuje, aby sa výsledky takého hodnotenia výskumu preniesli do systému financovania vysokých škôl a aby boli konečne adekvátne financované excelentné a špičkové pracoviská, jednotlivci a tímy.
4. SRK žiada MŠVVaŠ SR a APVV, aby sa zapojili a nominovali svojich expertov aj do koalície expertov pracujúcich na reforme hodnotenia výskumu v EÚ a tí mohli získané poznatky preniesť do národných procesov.

Uznesenie č. 5 - Korekcie z infraštruktúrnych projektov zo strany Výskumnej agentúry

1. SRK považuje uložené, ako aj hroziace korekcie týkajúce sa finančných prostriedkov získaných vysokými školami ako prijímateľmi z fondov Európskej únie, za systémovo negatívne a fungovanie vysokých škôl zásadne ohrozujúce činitele. Súčasná situácia v tejto veci vyžaduje zo strany štátu systémové, ako aj konkrétne, individuálne krátkodobé a efektívne opatrenia.
2. SRK poveruje prezidenta SRK zaslaním listu ministerke investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky a ministrovi školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky so žiadosťou o stretnutie a riešenie tohto stavu.
3. SRK je pripravená postupovať v predmetnej agende spoločne s Klubom kvestorov.

Uznesenie č. 6 - Študentský ombudsman

1. Slovenská rektorská konferencia podporuje návrh formálne (legislatívne) zriadiť funkciu študentského ochrancu práv (študentského ombudsmana). Do kompetencií študentského ochrancu práv odporúča začleniť:
 - poskytovanie právnej pomoci študentom vysokých škôl pri riešení ich problémov spojených so štúdiom,
 - poskytovanie právnej pomoci pri ochrane právneho a sociálneho postavenia študentov vysokých škôl v SR,
 - vypracúvanie každoročnej správy o stave študentských práv a akademických slobôd a o svojej činnosti,
 - vypracúvanie odporúčaní pre orgány štátnej správy, inštitúcie a organizácie pôsobiace v oblasti vysokého školstva v SR v záujme ochrany študentských práv a akademických slobôd.
2. Študentský ochranca práv by mal spolupracovať so študentskými ochrancami práv, ktorí sú, resp. budú zriadení na príslušných vysokých školách v SR a s príslušnými prorektormi a oddeleniami vysokých škôl.
3. Študentský ochranca práv by mal byť plnoprávnym členom Európskej siete ombudsmanov pre vysoké školstvo („European Network of Ombuds in Higher Education“).
4. SRK odporúča, aby funkcia študentského ochrancu práv bola zriadená pri Kancelárii verejného ochrancu práv. Funkčné obdobie študentského ochrancu práv by malo byť obdobne ako v prípade verejného ochrancu práv 5 ročné. Vhodného kandidáta na funkciu by mala vybrať výberová komisia, ktorej členmi by boli aj zástupcovia orgánov reprezentácie vysokých škôl (§ 107 ods. 1 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Súčasťou výberového konania musí byť verejné vypočutie kandidátov.

Schválené per rollam 10. marca 2022

Za SRK: Dr. h. c. prof. Ing. Rudolf Kropil, PhD., prezident SRK